

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2019. január 15.

Európai Számvevőszék: az uniós élelmiszer-biztonsági rendszer túl ambiciózus

Az Európai Számvevőszék új jelentése szerint noha a fogyasztókat az élelmiszerekben található veszélyes vegyi anyagoktól megvédő uniós rendszer kellően megalapozott és világszerte elismert, jelenleg túl ambiciózusnak bizonyul. A számvevők szerint az Európai Bizottság és a tagállamok nem rendelkeznek kellő kapacitással ahhoz, hogy a rendszer működését maradéktalanul biztosítsák.

Az uniós élelmiszer-biztonsági politika célja az emberi élet és egészség magas szintű védelmének garantálása és a polgárok védelme az élelmiszerekben előforduló háromféle veszélytől: a fizikai, a biológiai és a vegyi anyagok jelentette veszélyektől. Ellenőrzésünk a vegyi anyagok jelentette veszélyekre helyezte a hangsúlyt.

A számvevők megállapították, hogy az uniós élelmiszer-biztonsági modell világszerte elismert, azonban jelenleg túl ambiciózus. Véleményük szerint az élelmiszerekben, takarmányokban, növényekben és élő állatokban jelen lévő vegyi anyagokra irányadó uniós jogi keret továbbra is befejezetlen, és még nem érte el azt a végrehajtási szintet, amelyet az élelmiszer-termelésre vonatkozó uniós jogszabályok előírányoztak. Ezen túlmenően az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA), amely tudományos tanácsadást nyújt az európai szakpolitikai döntéshozatalhoz, a vegyi anyagokkal kapcsolatos munkája terén lemaradásokkal küzd. Ez hátrányosan érinti a rendszer egyes részeinek megfelelő működését és a modell egészének a fenntarthatóságát.

„Az élelmiszer-biztonság fontos prioritás az Unió számára, hiszen valamennyi uniós polgárt érint és szorosan kapcsolódik a kereskedelemhez – jelentette ki Janusz Wojciechowski, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – A jelenlegi uniós rendszert azonban számos következtetlenség jellemzi és több nehézség is fenyegeti.”

Egyes tagállamok ellenőrzései gyakrabban irányulnak a vegyi anyagok bizonyos csoportjaira, mint más csoportokra, és a jogi keret annyira terjedelmes, hogy a hatóságok nehezen tudják egyedül ellátni a rájuk háruló összes feladatot. A számvevők szerint a hatóságok által végzett ellenőrzések az összes elvégzett ellenőrzésnek csak kis részarányát adhatják, és az uniós modell csak akkor maradhat hiteles,

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege letölthető [a Számvevőszék honlapján](#).

ECA Press

Mark Rogerson – szóvivő

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – sajtófelelős

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

ha a hatósági és a magánszektorbeli ellenőrzési rendszerek kiegészítik egymást. A két rendszer közötti szinergiák feltárása azonban csak mostanában kezdődött meg.

Az Unió bizonyos növényvédő szerek használatát veszélyességi kritériumok alapján korlátozta. A számvevők azonban felhívják a figyelmet: egyes növényvédőszer-maradványok ennek ellenére elfogadhatónak minősülhetnek az Unióba importált termékekben, amennyiben kockázatértékelés kimutatta, hogy nem jelentenek veszélyt a fogyasztókra nézve.

Megállapították továbbá: korlátot jelent az ellenőrzési rendszer működésében, hogy a tagállamok nehezen tudják meghatározni, milyen jellegű végrehajtási intézkedéseket foganatosítsanak szabálytalanság esetén.

A Számvevőszék a következő ajánlásokat teszi az Európai Bizottságnak:

- értékelje a vegyi anyagok jelentette veszélyekre vonatkozó jogszabályok lehetséges módosításait annak fényében, hogy milyen kapacitások állnak rendelkezésre ezek egységes alkalmazásához;
- ösztönözze a komplementaritást, hogy a tagállami hatóságok szélesebb körben támaszkodhassanak a magánszektor által elvégzett ellenőrzésekre;
- fejtse ki, milyen intézkedésekkel kívánja biztosítani, hogy azonos biztonsági követelmények vonatkozzanak az Unióban előállított és az oda behozott élelmiszerekben található növényvédőszer-maradványokra, miközben továbbra is gondoskodik a WTO-szabályok betartásáról;
- nyújtson további iránymutatást a tagállamoknak a végrehajtási intézkedések alkalmazásáról, és tegye szigorúbbá az élelmiszerekre vonatkozó uniós szabályok betartására irányuló monitoringeljárásokat.

A szerkesztők figyelmébe

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) szerint világszinten az európai polgárok azok közé tartoznak, akik a legnagyobb mértékű bizonyosságot tudhatják a magukénak élelmiszereik biztonságosságával kapcsolatban. Az uniós élelmiszer-biztonsági modell ereje a következőkön alapul:

- irányítási struktúrája, amelyben a feladatok megoszlanak a két uniós decentralizált ügynökség és a Bizottság között, ily módon különválasztva a kockázatértékelést a kockázatkezeléstől;
- azon célja, hogy a vegyi anyagok biztonságosságát az élelmiszerláncban való felhasználásuk előtt értékelje;
- a feladatok egyértelmű elosztása a magánszektor és az ellenőrző hatóságok között.

Ezen túlmenően az Unió – annak garantálása érdekében, hogy a területére behozott élelmiszerek biztonsági színvonala kellően magas legyen – a harmadik országoknak is előírja az uniós szabványoknak való megfelelést.

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, például a nemzeti parlamenteknek, ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül. Ajánlásaink kedvező fogadtatása arról tanúskodik, hogy munkánk az uniós polgárok javát szolgálja.

A „Vegyianyagok jelentette veszélyek az élelmiszerekben: az uniós élelmiszer-biztonsági politika védi ugyan a fogyasztókat, de kihívásokkal szembesül” című, 2/2019. sz. számvevőszéki jelentés 23 uniós nyelven érhető el a [Számvevőszék honlapján](#).